

## Guia docent de l'assignatura "Mètodes de Recerca en Comunicació"

2011/2012

Codi: 103040

Crèdits ECTS: 6

| Titulació                       | Pla                                      | Tipus | Curs | Semestre |
|---------------------------------|------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2501928 Comunicació Audiovisual | 968 Graduado en Comunicación Audiovisual | OB    | 2    | 2        |

### Contacte

Nom : Amparo Huertas Bailén

Email : Amparo.Huertas@uab.cat

### Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

### Prerequisits

Coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura: domini de les principals teories de la comunicació (assignatura cursada prèviament) i nocions bàsiques d'estadística.

### Objectius i contextualització

L'assignatura s'integra dins de la matèria "Investigació en Comunicació", formada per les següents assignatures:

- Mètodes d'investigació en Comunicació (aquesta mateixa): 2on. curs - 2on. semestre
- Estudis d'audiència i recepció: 3er Curs - 2on. semestre. Obligatòria.
- Gestió de continguts i usabilitat en mitjans interactius generats pels usuaris: Optativa. Quart (Menció multimèdia). Optativa

### Rellevància de l'assignatura

L'objectiu de Mètodes d'investigació en Comunicació és que l'estudiant obtingui el coneixement i competències bàsiques per a poder desenvolupar (i avaluar els resultats d') una investigació científica a l'àmbit de la comunicació. L'assignatura pretén dotar l'estudiant dels conceptes teòrics i de les tècniques bàsiques que li permetran dissenyar un projecte d'investigació amb rigor científic i, alhora, saber avaluar investigacions de fonts secundàries. El seu temari, a més d'incloure nocions bàsiques sobre el mètode científic, recull també una panoràmica sobre com aquest àmbit s'està desenvolupant a Catalunya i Espanya (tendències).

Aquesta és una assignatura obligatòria. Posteriorment, es complementa amb Estudis d'audiència i recepció (també obligatòria) i, a la Menció Multimèdia, amb Gestió de continguts i usabilitat en mitjans interactius generats pels usuaris (optativa). Totes tres estan ubicades dins de la matèria "Investigació en Comunicació". Prèviament, l'estudiant ha cursat l'assignatura Teories de la Comunicació (dins la matèria Comunicació).

### Contribució de l'assignatura a la formació del perfil professional

L'objectiu final de l'assignatura és contribuir a que l'alumne:

(a) pugui afrontar (i avaluar els resultats d') una investigació científica a l'àmbit de la comunicació (saber actuar).

(b) i desenvolupi capacitat crítica i autocrítica davant la pràctica comunicativa (saber ser).

## **Competències i resultats d'aprenentatge**

### **2220:E11 - Demostrar coneixement i habilitats per desenvolupar un treball pràctic o teòric amb base científica.**

2220:E11.05 - Conèixer i aplicar el mètode científic en la recerca en comunicació audiovisual.

2220:E11.06 - Implementar les diferents metodologies de recerca dels fenòmens comunicatius.

2220:E11.07 - Plantejar preguntes científiques i establir hipòtesis relatives a la recerca en comunicació.

2220:E11.08 - Construir un discurs teòric relatiu a una qüestió de recerca.

### **2220:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.**

2220:G01.00 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

### **2220:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.**

2220:G02.00 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

### **2220:G04 - Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.**

2220:G04.00 - Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

### **2220:T01 - Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.**

2220:T01.00 - Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.

### **2220:T02 - Aplicar el pensament científic amb rigor.**

2220:T02.00 - Aplicar el pensament científic amb rigor.

### **2220:T05 - Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.**

2220:T05.00 - Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.

### **2220:T07 - Gestionar el temps de manera adequada.**

2220:T07.00 - Gestionar el temps de manera adequada.

### **2220:T08 - Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.**

2220:T08.00 - Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.

### **2220:T10 - Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.**

2220:T10.00 - Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.

### **2220:T11 - Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.**

2220:T11.00 - Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.

## **Continguts**

### **1. Introducció: Activitat científica i comunicació**

a) Característiques generals del mètode científic (investigació bàsica i aplicada)

b) Àmbits d'estudi a l'àrea de la comunicació: pràctica professional (producció), legislació, productes audiovisuals (anàlisi audiovisual i de continguts) i públics (audiència i recepció)

c) Tipologies i línies d'investigació generals dominants: investigació social (públics) i anàlisi de contingut (productes audiovisuals).

d) Sectors d'activitat científica: acadèmica i comercial

2. Etapes del procés científic

a) Definició de l'objecte d'estudi (Què volem saber?)

b) Desenvolupament del marc teòric (Què se sap sobre això?)

c) Disseny metodològic (Com ho podem saber?)

d) Anàlisi descriptiu i interpretatiu (Què hem descobert?)

3. Conceptes bàsics sobre el mètode científic

a) Models de comunicació

b) Epistemologia: conceptes

c) Hipòtesi

d) Variables (Tipologia)

e) Univers / Mostra

4. Investigació social: mètodes

a) Mètodes qualitius: observació etnogràfica, focus group, entrevista en profunditat, història de vida

b) Mètodes quantitius: enquesta-sondeig (estadística), qüestionari, investigació experimental.

c) Triangulació: fusió quantitius i qualitius.

5. Anàlisi de continguts (elaboració del discurs i representacions): mètodes

a) Mètodes qualitius: anàlisi retòric, narratiu i semiòtic. Estudi de cas

b) Mètodes quantitius: anàlisi de contingut

c) Triangulació: fusió quantitius i qualitius

6. La investigació sobre comunicació a Catalunya i Espanya

a) Línies d'investigació: Tendències

b) Fonts d'informació disponibles: revistes científiques i altres suports de difusió

## Metodologia

El desenvolupament de l'assignatura implica la realització de diferents tipus d'activitats formatives:

Activitats dirigides:

a) Classes magistrals: explicació general del contingut que inclou l'assignatura

b) Seminaris. El seu objectiu és aprofundir -amb treballs en grup/individuals i activitats específiques- sobre aspectes bàsics a partir de l'anàlisi i la reflexió.

c) Pràctiques al Laboratori. El principal objectiu és que l'alumne comprovi com es desenvolupa una investigació a partir del disseny d'un projecte propi.

Activitats supervisades:

a) Tutories presencials individuals o en grup. La seva finalitat és resoldre problemes d'aprenentatge.

#### Activitats autònomes.

a) Els estudiants hauran de fer les lectures indicades com a obligatòries i totes les activitats planificades per un correcte desenvolupament dels seminaris i les pràctiques al laboratori; a més de l'estudi amb una lectura comprensiva de la bibliografia bàsica.

#### Activitats d'avaluació

(una sessió presencial es dedicarà a la realització d'un examen escrit).

En total, hi participen 3 professors. El primer s'encarrega de les classes magistrals i tots tres desenvolupen la resta d'activitats en grups d'uns 25 estudiants.

### Activitats formatives

| Activitat                                                                                | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>                                                                  |       |      |                                                                                   |
| Classes magistrals amb suport TIC                                                        | 15    | 0.6  | 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:T01.00 , 2220:E11.08                             |
| Pràctiques de laboratori                                                                 | 22    | 0.88 | 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:G04.00 , 2220:E11.08                             |
| Seminaris de discussió i debat de casos (produccions audiovisuals) i articles científics | 15    | 0.6  | 2220:E11.05 , 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:G01.00 , 2220:G04.00 , 2220:E11.08 |
| <b>Tipus: Supervisades</b>                                                               |       |      |                                                                                   |
| Tutories                                                                                 | 6     | 0.24 | 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:E11.08 , 2220:G04.00                             |
| <b>Tipus: Autònomes</b>                                                                  |       |      |                                                                                   |
| Estudi personal, lectura de textos científics                                            | 42    | 1.68 | 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:G04.00                                           |
| Preparació pràctiques laboratori                                                         | 28    | 1.12 | 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:G04.00                                           |
| Realització de treballs encarregats per al desenvolupament dels seminaris                | 17    | 0.68 | 2220:E11.06 , 2220:G04.00 , 2220:E11.07                                           |

### Avaluació

Bàsica:

Sobre tot el temari:

- Wimmer, R.D. - Dominik, J.R. (1996). La investigación científica de los medios de comunicación. Una Introducción a sus métodos. Barcelona: Bosch.

Temes 1, 2 i 3.

- Igartua, J.J. - Humanes, M. L. "El método científico aplicado a la investigación en comunicación social" Aula abierta. Lecciones básicas. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en: [http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/6\\_esp.pdf](http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/6_esp.pdf)

Temes 4 i 5.

- Huertas Bailén, A. "De la medición de la audiencia al conocimiento de los públicos" Aula abierta. Lecciones básicas. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en: [http://portalcomunicacion.es/uploads/pdf/22\\_esp.pdf](http://portalcomunicacion.es/uploads/pdf/22_esp.pdf)
- Gaitán, J.A. - Piñuel, J.L. (1998). Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos. Madrid: Síntesis
- Cassetti, F. y Di Chio, F. (1999). Análisis de la televisión. Instrumentos, métodos y prácticas de investigación. Barcelona: Paidós.

Tema 6

- Martínez Nicolás, M.A. - Saperas, E. (2011). La investigación sobre Comunicación en España (1998-2007). Análisis de los artículos publicados en revistas científicas. Revista Latina de Comunicación Social. Disponible en: [http://www.revistalatinacs.org/11/art/926\\_Vicalvaro/05\\_Nicolas.html](http://www.revistalatinacs.org/11/art/926_Vicalvaro/05_Nicolas.html)

Complementaria:

- Campbell, J. (2005) Film Cinema Spectatorship. Cambridge: Polity Press.
- Cuesta, U. (2000) Psicología social de la comunicación. Madrid: Catedra
- Huertas, A. (2002) La audiencia investigada. Barcelona: Gedisa.
- Igartua, J.J, (2006) Métodos cuantitativos de investigación en comunicación. Barcelona: Ed. Bosch.
- Jensen, K.B. y Jankowski, N.W. (1993) Métodos cualitativos de investigación en comunicación de masas. Barcelona: Ed. Bosch
- Sanchez N., J.L. (1997) Crítica de la seducción mediática. Madrid: Tecnos.
- Silverstone. R. (2004) ¿Por qué estudiar los medios? Buenos Aires: Amorrortu Editores

Link d'interès:

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC): <http://www.cac.cat/>

Base de dades de Tesis Doctorals: <https://www.educacion.gob.es/teseo/irGestionarConsulta.do>

## Activitats d'avaluació

| Activitat                            | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------|-----|-------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Examen escrit                        | 30% | 3     | 0.12 | 2220:E11.05 , 2220:E11.06 , 2220:E11.07 , 2220:G01.00 , 2220:T07.00 , 2220:T01.00 , 2220:E11.08                                                                                     |
| Participació activa en els seminaris | 10% | 0     | 0.0  | 2220:E11.05 , 2220:T11.00 , 2220:T10.00 , 2220:T08.00 , 2220:T07.00 , 2220:T05.00 , 2220:E11.07 , 2220:G01.00 , 2220:G02.00 , 2220:T02.00 , 2220:G04.00 , 2220:E11.06               |
| Proves pràctiques laboratoris        | 40% | 0     | 0.0  | 2220:E11.05 , 2220:T11.00 , 2220:T10.00 , 2220:E11.07 , 2220:G02.00 , 2220:G04.00 , 2220:T08.00 , 2220:T02.00 , 2220:E11.06                                                         |
| Treball                              | 20% | 2     | 0.08 | 2220:E11.05 , 2220:T11.00 , 2220:T10.00 , 2220:T08.00 , 2220:T07.00 , 2220:T05.00 , 2220:T02.00 , 2220:E11.07 , 2220:E11.08 , 2220:G01.00 , 2220:T01.00 , 2220:G04.00 , 2220:E11.06 |

## Bibliografia

Bàsica:

Sobre tot el temari:

- Wimmer, R.D. - Dominik, J.R. (1996). La investigación científica de los medios de comunicación. Una Introducción a sus métodos. Barcelona: Bosch.

Temes 1, 2 i 3.

- Igartua, J.J. - Humanes, M. L. "El método científico aplicado a la investigación en comunicación social" Aula abierta. Lecciones básicas. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en:  
[http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/6\\_esp.pdf](http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/6_esp.pdf)

Temes 4 i 5.

- Huertas Bailén, A. "De la medición de la audiencia al conocimiento de los públicos" Aula abierta. Lecciones básicas. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en:  
[http://portalcomunicacion.es/uploads/pdf/22\\_esp.pdf](http://portalcomunicacion.es/uploads/pdf/22_esp.pdf)

- Gaitán, J.A. - Piñuel, J.L. (1998). Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos. Madrid: Síntesis

- Cassetti, F. y Di Chio, F. (1999). Análisis de la televisión. Instrumentos, métodos y prácticas de investigación. Barcelona: Paidós.

Tema 6

- Martínez Nicolás, M.A. - Saperas, E. (2011). La investigación sobre Comunicación en España (1998-2007). Análisis de los artículos publicados en revistas científicas. Revista Latina de Comunicación Social. Disponible en: [http://www.revistalatinacs.org/11/art/926\\_Vicalvaro/05\\_Nicolas.html](http://www.revistalatinacs.org/11/art/926_Vicalvaro/05_Nicolas.html)

Complementaria:

- Campbell, J. (2005) Film Cinema Spectatorship. Cambridge: Polity Press.

- Cuesta, U. (2000) Psicología social de la comunicación. Madrid: Catedra

- Huertas, A. (2002) La audiencia investigada. Barcelona: Gedisa.

- Igartua, J.J, (2006) Métodos cuantitativos de investigación en comunicación. Barcelona: Ed. Bosch.

- Jensen, K.B. y Jankowski, N.W. (1993) Métodos cualitativos de investigación en comunicación de masas. Barcelona: Ed. Bosch

- Sanchez N., J.L. (1997) Crítica de la seducción mediàtica. Madrid: Tecnos.

- Silverstone. R. (2004) ¿Por qué estudiar los medios? Buenos Aires: Amorrortu Editores

Link d'interès:

Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC): <http://www.cac.cat/>

Base de dades de Tesis Doctorals: <https://www.educacion.gob.es/teseo/irGestionarConsulta.do>